

Otwarcie wystawy „Sztuka pamięci” Mariana Ruzamskiego w Krakowie

2026-04-28

9 kwietnia 2026 roku w Pałacu Sztuki w Krakowie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Sztuka pamięci” poświęconej twórczości Mariana Ruzamskiego. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli świata kultury, dyplomacji, nauki oraz instytucji partnerskich z Polski i Niemiec.

W wernisażu wzięli udział: Minister Kultury i Nauki Nadrenii Północnej Westfalii Ina Brandes oraz Konsul Generalny Niemiec Holger Mahnicke, a reprezentantami władz miasta byli Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Jakub Kosek, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury Paweł Szczepanik.

Wydarzenie miało wymiar nie tylko artystyczny, ale również historyczny i symboliczny. Wystawa oddaje bowiem hołd Marianowi Ruzamskiemu – wybitnemu artyście, a zarazem postaci, której życie i twórczość zostały naznaczone dramatem zbrodniczych totalitaryzmów XX wieku.

Wystawa stanowi efekt szerokiej współpracy międzynarodowej środowisk artystycznych i muzealnych. Została przygotowana przez Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie we współpracy z partnerami, w tym m.in. Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz Centrum Sztuki Prześladowanej w Solingen. To wspólne przedsięwzięcie pokazuje, że pamięć i sztuka mogą łączyć ponad granicami, budując przestrzeń dialogu polsko-niemieckiego oraz wzajemnego zrozumienia.

Ekspozycja prezentuje dorobek artysty związanego z krakowskim środowiskiem artystycznym przełomu XIX i XX wieku, absolwenta Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie oraz studenta historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Ruzamski był twórcą wszechstronnym – malarzem, literatem i aktywnym uczestnikiem życia intelektualnego swojej epoki. W jego dorobku znajdują się nie tylko obrazy, lecz także fraszki, teksty krytyczne i satyryczne, a także korespondencja literacka prowadzona m.in. z Julianem Tuwimem i Tadeuszem Boyem-Żeleńskim.

Na wystawie zaprezentowano ponad 130 dzieł z różnych okresów twórczości artysty. Szczególnie miejsce zajmują prace powstałe w czasie II wojny światowej, w tym rysunki wykonane podczas pobytu w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau. Wśród nich znajdują się tzw. „mapy Auschwitz” – poruszające, dokumentacyjne świadectwa życia obozowego, które mają nie tylko wartość artystyczną, ale również historyczną i archiwalną.

Życie Mariana Ruzamskiego zostało tragicznie przerwane w 1945 roku w obozie Bergen-Belsen. Jego los przypomina o ogromnym potencjale kultury i talentu, który został zniszczony przez wojnę. Wystawa „Sztuka pamięci” przywraca dziś pamięć o artyście, oddając mu należne miejsce w historii sztuki i współczesnej refleksji nad dziedzictwem kulturowym.

Patronat honorowy nad wystawą objęli m.in. Prezydent Miasta Krakowa, Konsul Generalny Niemiec w Krakowie, co podkreśla znaczenie ekspozycji dla dialogu historycznego i współczesnej kultury europejskiej.

**Magiczny
Kraków**

Wystawa „Sztuka pamięci” jest pierwszą od wielu dekad tak obszerną prezentacją twórczości Mariana Ruzamskiego w Polsce. To wydarzenie, które nie tylko przybliżyła postać artysty, ale również skłania do refleksji nad rolą pamięci, sztuki i odpowiedzialności za dziedzictwo historyczne. Organizatorzy podkreślają, że wystawa odwołuje się do wspólnych wartości europejskich, pokazując, że nawet najtrudniejsze doświadczenia historii mogą stać się fundamentem dialogu i porozumienia.